GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 240. Sâmbătă, 25 Octomvre (6 Noemvre.) 1886.

Brașovŭ, 24 Octomvre 1886.

Din raporturile și informațiunile private, ce le primimŭ de-o bucată îndelungată de timpŭ dela amicii fóiei nóstre, vedemŭ cu multă părere de rĕu și cu adêncă mâhnire, că în sînulŭ cărturarilorŭ poporului nostru neghina neînțelegerei, necum sĕ se stêrpéscă, cresce mereu în nisce proporțiunĭ înspăimêntătóre, amenințândŭ a îneca tóte ródele dobêndite până acuma prin comuna conlucrare a fiilorŭ națiunei nóstre zeloșĭ și cu nobile sentimente.

Ar fi cea mai mare greșélă, când amŭ voi sĕ ascundemŭ cangrena de care este atacatŭ organismulŭ nostru naționalŭ prin pasiunea de cértă, ce din nenorocire a cuprinsŭ ca unŭ spiritŭ necuratŭ inimile prea multora din sînulŭ nostru.

Colo într'unŭ ținutŭ se certă tinerii cu bĕtrânii, dincóce se certă bĕtrânii, éră mai la vale tinerii între ei. In unele comune se certă preotulŭ cu dascălulŭ, în altele preoții între dênșii. Unŭ motivŭ întotdéuna se găsesce și décă nu i se póte imputa vre-unuia nimicŭ alta, i se impută, că a fostŭ botezatŭ la biserica aceea și nu la cealaltă.

Interesele și ambițiunile personale jócă în aceste casurĭ prea desŭ rolulŭ de căpetenie. La interesulŭ comunŭ naționalŭ, la românismŭ și la datoria ce o are fie-care din noi de a lucra pentru întărirea și apĕrarea lui, nicĭ că se mai gândescŭ. Cu o diabolică plăcere se combatŭ de multe orĭ unii pe alții, fără altŭ motivŭ, decâtŭ că „de ce elŭ și nu eu“, „cine e X séu Y ca sĕ vină sĕ pretindă dela noi ceea séu ceea, dóră suntemŭ și noi așa de cu minte ca elŭ“. Se întêmplă adeseorĭ, că și pofta mârșavă de câștigŭ și lăcomia de a trage totŭ jarulŭ la óla sa se vêră printre noi, causândŭ amărăciune și stricăciune nespusă și rumpêndŭ sfintele legăturĭ ale bunei înțelegerĭ dintre frații de acelașĭ sânge.

Avemŭ pe biroulŭ nostru o mulțime de corespondențe, carĭ ne atestéză esistența relelorŭ, de carĭ vorbimŭ. Ni se pare câteodată că amŭ ajunsŭ sĕ putemŭ esclama, că unde suntŭ doi Românĭ cu carte, acolo e și cérta și neînțelegerea între ei.

Când vorbimŭ de aceste neajunsurĭ ale vieței nóstre sociale, avemŭ în vedere isvorulŭ pasiunilorŭ personale, din care resărescŭ. Unde iese la ivélă patima personală, acolo cérta este naînlăturabilă.

Alta este când neînțelegerea se nasce din causă că fată cu scopurile comune naționale unii séu alții refusă cu totulŭ concursulŭ lorŭ, nu vorŭ sĕ se supună datoriei naționale, ba póte trecŭ chiar în tabĕra contrarilorŭ causei comune și atacă pe ascunsŭ séu pe față interesele nóstre naționale.

In asemenĭ casurĭ este chiar o sfântă datoriă pentru fie-care Românŭ bine sêmțitorŭ sĕ demasce pe asemenĭ egoiștĭ uneltitorĭ și sĕ-i tragă la rĕspundere înaintea obștei naționale. Aicĭ nu mai póte fi vorbă de neînțelegere, ci numai de luptă pentru înlăturarea rĕului și salvarea interesului comunŭ.

Dér, lucru tristŭ, cărturarii noștri de obiceiu sĕ certă între dênșii numai pentru nimicurĭ. Și care este resultatulŭ?

Pe când se certă X cu Y, pentru că unulŭ vrea sĕ fiă mai înțeleptŭ ca celălaltŭ, unulŭ invidiază pe celălaltŭ, stândŭ'șĭ astfelŭ în cale și împiedecându-se în orĭce lucrare pentru binele comunŭ naționalŭ, adversarii némului românescŭ își facŭ trebile și ocupă posițiune după posițiune din têrêmulŭ nostru.

Cea mai mare nenorocire cade pe capulŭ acelorŭ comune séu ținuturĭ, unde preoții înșișĭ, carĭ suntŭ chiămațĭ a sfătui poporulŭ și ai premerge cu esemple bune, se certă ei între ei.

Nicĭ o armă, din câte le folosescŭ dușmanii causei românescĭ cu atâta dibăciă în contra nóstră, nu este așa de veninósă, ca arma intrigelorŭ confesiunale.

Este o rușine pentru véculŭ în care trăimŭ a mărturisi, că dușmanilorŭ noștri le succede încă prea de multe orĭ a ne desbina prin intriga confesională, paralisându-ne puterile în lupta națională.

Amŭ puté sĕ citămŭ mulțime de comune unde se află câte doi séu și maĭ mulțĭ preoțĭ maghiarĭ de diferite confesiunĭ: romano-catolicĭ, reformațĭ, calvinĭ ș. a. dér, spre onórea națiunei maghiare fiă ḑisŭ, nu cunóscemŭ casŭ ca deosebirile religionare sĕ fi creatŭ între preoții maghiarĭ scisiunĭ și neînțelegerĭ, carĭ sĕ-i fi făcutŭ incapabilĭ de a lucra în unire pentru binele comunŭ naționalŭ alŭ poporului lorŭ.

Noi Românii de aicĭ n'avemŭ atâtea confesiunĭ ca Maghiarii, suntemŭ legațĭ prin ritulŭ nostru, prin caracterulŭ naționalŭ alŭ celorŭ două bisericĭ ale nóstre și prin tradițiunile nóstre religionare.

De ce dér în multe părțĭ nu se potŭ suferi între dênșii preoții dela o biserică, cu preoții dela cealaltă? De ce neînțelegerea dintre ei se străplântă și pe terêmulŭ luptei comune pentru binele poporului? Ce au păcătuitŭ țĕranii noștri dintr'o comună séu alta, ca din causă, că preoții lorŭ privescŭ unii la alții cu frunțile încrețite, ei sĕ n'ajungă a avé o scólă cum se cade, ba sĕ fiă în periculŭ a li se impune susținerea unei scóle maghiare. Ce-șĭ vorŭ gândi bieții ómenĭ când vorŭ vedé că nicĭ dela Sibiiu, nicĭ dela Blașiu nu le vine mântuire pentru scóla lorŭ românéscă și că Ungurulŭ trebue sĕ viă și sĕ le facă scólă?

Nu așa au trăitŭ preoții noștri mai de multŭ. Atuncĭ nu se ținea unulŭ mai pre susŭ ca celălaltŭ, nu se certau între dênșii ca acum în multe locurĭ, ci îi lega legătura iubirei frățescĭ și pân' la o picătură de sânge se luptau umĕrŭ la umĕrŭ pentru drepturile naționale. Preoții românĭ cei bĕtrânĭ celebrau la olaltă la câte o înmormêntare, la câte unŭ maslu, séu mergeau împreună cu procesiunea la botezulŭ Domnului, la ispasŭ și la Rusalii eșiau totŭ la olaltă și nu esista nicĭ unŭ conflictŭ între ei din causa deosebirei de confesiune. Fiă-care își iubea confesiunea și toțĭ împreună se iubeau ca Românĭ, ca fii aceleiașĭ națiunĭ.

Și acum? Unde amŭ ajunsŭ cu cultura, cu care ne lăudămŭ?

Sĕ ne rĕspundă ómenii drepțĭ și nepreocupațĭ décă certele și neînțelegerile nenorocite ale timpului de față nu suntŭ nutrite mai multŭ chiar de cătră unii din aceia, carĭ în esercitarea misiunei lorŭ evangelice, arŭ trebui sĕ propage numai iubirea și buna înțelegere între frații de acelașĭ sânge, sĕ o propage mai alesŭ când e vorba de a apĕra poporulŭ de încălcările celorŭ ce tindŭ a-i răpi limba și naționalitatea română, fără de care nu mai póte esista Metropoliă română nicĭ la Blașiu, nicĭ la Sibiiu.

Dér ce se mai ḑicemŭ, când trebue sĕ vedemŭ că în multe locurĭ nicĭ între preoții aceleiașĭ confesiunĭ nu esistă armoniă și înțelegere? Ce sĕ ḑicemŭ, când trebue sĕ audimŭ de multe orĭ că se certă între dênșii, ca jidovii la têrgŭ?

Și óre stau mai bine lucrurile între cărturarii noștri mirenĭ? Nicidecum. Și în sînulŭ lorŭ întêlnimŭ prea adeseorĭ aceleașĭ pasiunĭ personale aceleașĭ pornirĭ nenorocite.

Și pentru ce atâta invidiă, cértă și desbinare?

De obiceiu pentru lucrurĭ de nimica. Din nimicŭ se nasce cérta și cu nimicŭ se alegŭ și unii și alții.

Până când acésta paralisare a puterilorŭ nóstre? Óre sĕ nu fimŭ noi în stare, cu multa învĕțătură cu care ne lăudămŭ adĭ, a înțelege că certele și desbinările ne sĕrăcescŭ și ne ticăloșescŭ?

Pressa și bugetulŭ Ungariei.

Bugetulŭ Ungariei forméză adĭ evenimentulŭ ḑilei. Espunerea ministrului de finance Szapary a produsŭ o penibilă împresiune nu numai în Ungaria, ci și în Austria. Chiar foile guvernamentale unguresci suntŭ nevoite sĕ mărturiséscă, că financele Ungariei au ajunsŭ în celŭ mai criticŭ stadiu și că deficitulŭ ordinarŭ de 22 milióne va trece peste 36 de milióne.

„Pester Lloyd“, care e chematŭ sĕ tămâieze guvernulŭ tiszaistŭ în limba germană pentru străinĕtate, în fața cifrelorŭ din espunerea de motive a bugetului, e neputinciosŭ a lăuda starea financiară și scrie în numĕrulŭ sĕu dela 31 Octomvre:

In camera deputațilorŭ domnea o atmosferă pâclósă când contele Szapary începŭ espunerile sale și oratorulŭ se vedea, că e cuprinsŭ de simțĕmêntulŭ unei adêncĭ neplăcerĭ. Rareorĭ audia aprobărĭ de pe băncile dreptei, ér stânga ilŭ întrerupea. Intréga cameră însĕ scia, că espunerea ministrului trebue sĕ însemneze unŭ punctŭ de schimbare în financele Ungariei și póte că în tótă administrațiunea țĕrii... căcĭ *nimicŭ n'ar putea submina așa de sigurŭ creditulŭ țĕrii, decâtŭ décă amŭ rĕmânea în situațiunea ce o descrie ministrulŭ* și décă am întârḑia unŭ momentŭ măcarŭ d'a recunósce și d'a mărturisi pe față deplina ei seriositate și d'a ne supune tuturorŭ consecințelorŭ ei. O sumă de 41 milióne nu se póte acoperi din dările contribuabililorŭ. Pentru 5 milióne se vorŭ vinde moșii d'ale statului și se va face și unŭ împrumutŭ de 18 milióne. Starea economică a poporului e rea, politica internațională încurcată, dările directe în regresŭ, prin urmare de tóte astea trebue sĕ ținemŭ sémă.

Décă amŭ priceputŭ bine espunerea, ministrulŭ se ocupă cu idea d'a face o esențială reducere în tótă administrațiunea. Veḑĭ bine, tocmai espunerile ministrului trebue sĕ deștepte îndoiélă, că óre o astfelŭ de reducțiune, fiă făcută chiar în celŭ mai mare stilŭ, ar fi în stare sĕ umple golurile în financele statului. Ministrulŭ ḑice că cheltuelile administrațiunei s'au mărітŭ dela 1878 cu 15 milióne, care s'au adunatŭ prin sporirea dărilorŭ. Massa cetățenilorŭ statului ungarŭ nu stă nicĭ decum strălucitŭ. Trebue sĕ se ia mĕsurĭ d'a se crea veniturĭ noue statului. Se vorŭ spori dările de transportŭ, dér ne'ndoimŭ că stările de adĭ permitŭ acésta. Se vorŭ spori dările pe timbre, de și au crescutŭ până adĭ destulŭ de robostŭ; acesta'i unŭ pasŭ mai departe în ominosulŭ sistemŭ d'a procura din justiție venite statului. *Tóte acestea și alte economii dovedescŭ că amŭ vêrîtŭ mâna până în cele mai depărtate isvore, ca sĕ sanămŭ calamitățile nóstre financiare.* O parte din căile ferate vicinale nu se vorŭ mai administra de statŭ. Ultima mĕsură e sporirea venitelorŭ din impositulŭ de tutunŭ.

Cu tóte astea, ministrulŭ nu e mulțămitŭ cu aceste mĕsurĭ și ḑice, că décă nu se va reduce serviciulŭ administrativŭ, vorŭ fi necesare mĕsurĭ multŭ mai radicale care cu greu se vorŭ suporta. Asta ar fi o amenințare, ca și cum ministrulŭ ar voi sĕ apeleze la representanții poporului, *Miseria financiară din țĕră alteréză nu numai ordinea financelorŭ nóstre, ci atacă chiar rădĕcinile statului nostru, care atêrnă de independența nóstră financiară.*

„Neue Freie Presse“, care totdéuna a luatŭ în apĕrare guvernulŭ tiszaistŭ, e nevoită sĕ recunóscă și sĕ critice aspru starea financiară a Ungariei, în numĕrulŭ sĕu dela 31 Octomvre. Se miră cum de bursa din Viena póte remunera o administrațiă atâtŭ de rea ca cea unguréscă, mărindu'i valorile. Deficitulŭ de 22 milióne cu împrumutulŭ de 18 milióne, cu acoperirea unorŭ cheltuelĭ de 10 milióne, cu acoperirea creditului suplimentarŭ anunțatŭ de 3 milióne,

are sĕ se urce la 60 milióne. Apoi continuă:

Are bursa óre causă de a se bucura, când o ţéră care şi-a câştigatŭ conducerea politică a monarchiei, îşi prădéză cele mai bune puterĭ ale ei, urcă veniturile, împovărézâ în modŭ nesuferitŭ pe cetăţenii sĕi, şi cu tote aceste altŭ resultatŭ nu póte dovedi, decâtŭ o progresiune repede a datoriilorŭ, decâtŭ ameninţătórea crisă economică? Décă ar fi numai atâta. Sĕ se cetéscă numai expunerea oficială a preliminarului, şi se va convinge orĭ şi cine, că asigurările sĕrbătorescĭ ale guvernului nu dau cuvenita garanţiă pentru o reformă a politicei financiare, se va convinge orĭ şi cine, că drumulŭ, care a dusŭ la trecerea peste douĕḑecĭ şi douĕ milióne, încă nu a fostŭ părăsitŭ.... „Datele oficiale suntŭ o mărturisire, că preliminarulŭ acestui anŭ stă pe unŭ temeiu neadevĕratŭ, că deficitulŭ preliminarului e cu multŭ mai mare...

Sĕ plătesce ca sĕ cetéscă omulŭ unŭ bugetŭ unguresoŭ. Sĕ-lŭ vedemŭ p'acela, care s'a decisŭ în primăvéra anului curentŭ. Acesta e vestitulŭ capitalŭ alŭ datoriilorŭ de statŭ, care décă se socotescŭ şi prestaţiunile căilorŭ ferate de statŭ, şi ale celorŭ private garantate de statŭ, se suiă la o *sută optḑecĭ de milióne.* Acéstă sumă îngrozitóre nu cuprinde însĕ tóte îndatoririle anuale. O numĕrare fugitivă arată, că in ascunsŭ se mai află datorii de diferite categorii încă ale celorŭ 18 resorturĭ, şi carĭ datorii afară de Ungaria cu greu vorŭ fi cunoscute. Motivarea acestorŭ datorii e câte odată de totŭ comică. Pentru vênḑarea în grabă a moşiilorŭ statului a contrasŭ ministerulŭ de finance o datoriă de scrisurĭ fonciare, pentru infiinţarea unui apăductŭ în folosinţa universităţii din Cluşiu érăşĭ se cere unŭ creditŭ anumitŭ, şi aşa se contractéză pe acéstă cale ascunsă milióne şi érăşĭ milióne... *Ministrulŭ de culte e mai alesŭ unŭ făcĕtorŭ pasionatŭ de datorii, şi numai în resortulŭ sĕu figuréză mai multŭ ca 12 soiurĭ de împrumuturĭ.* Totŭ aceea fisionomiă străină pórtă şi investiţiunile. Fiăcare carte ce se procură îşĭ are împărţirea în resortulŭ acesta; şi acésta nu e exagerare, ci adevĕrŭ limpede. Ingrădirea facultăţii de medicină, arangiarea unei grădinĭ pe lângă institutulŭ fisicalŭ, procurarea unorŭ microscópe, întregirea bibliotecei universităţii din Cluşiu, tóte acestea suntŭ vestitele învestiţiunĭ, carĭ nu se alătură la deficitulŭ comunŭ căcĭ, veḑĭ Dómne, sporescŭ averea naţională. Cu o astfelŭ de metodă de a expune bugetulŭ, tóte se potŭ dovedi, fiăcare se póte înşela, care nu are norocululŭ de a vedé afacerile cu ochii, tóte se potŭ dovedi, *chiar şi presupunerea absurdă, că contele Szapary e unŭ mare şi bunŭ ministru de finance.* Apoi în bugetulŭ espusŭ e o mare lipsă de sistemă, aşa încâtŭ cu greu se póte cineva orienta. Acoperirea cu érbă a unui micŭ locŭ, odată se induce sub pomposulŭ titlu: erogate transitorice, ér de altădată vedemŭ indusŭ acestŭ opŭ alŭ artei grădinăritului cu mare pompă ca investiţiune. Traista de scólă a băieţilorŭ conţine şi ea o sumă de astfelŭ de investiţiunĭ, şi e de miratŭ, cu ce puţinŭ calculŭ se guvernéză astăḑĭ lumea.

Dér bursa se veselesce într'unŭ momentŭ când însuşĭ parlamentulŭ ungarŭ e pĕtrunsŭ de seriositatea situaţiunei şi nu sĕ póte sustrage dea puternica impresiune ce a produs'o bugetulŭ. Cum are sĕ se stîrşéscă acésta? Contele Szapary e deja aḑĭ nevoitŭ se anunţe, că érăşĭ s'a trecutŭ peste preliminarŭ, şi trebue însuşĭ sĕ admită, că bugetările sale, profeţirile şi aşteptările sale suntŭ numai de o valóre fórte problematică. Ce sĕ ḑică omulŭ la acestea, că în Ungaria chiar acele veniturĭ se prelimineză mai multŭ, pe care d. Dunaievski, care încă nu e unŭ pesimistŭ, le-a expusŭ în bugetulŭ sĕu prin sume mai micĭ? S'au întrecutŭ şi cele mai rele temerĭ, ce le aveau ómenii cu privire la preliminarŭ.

Intr'unŭ anŭ, când proprietarii de moşii au cele mai marĭ nedumerirĭ şi au sĕ lupte cu cele mai grele perplexităţĭ, aşteptă contele Szapáry unŭ venitŭ mai mare dela dările directe precum şi dela timbre şi competenţe. După o periodă de abia ḑece anĭ Ungaria se află în acelaşĭ periculŭ, din care a mântuit'o bĕtrânulŭ Ghyczy... Basa creditului se clătină. Deficitulŭ a crescutŭ grozavŭ, datoriile suntŭ deja apăsătóre, şi ar fi cea mai mare norocire pentru Ungaria, décă şĭ-ar găsì şi astăḑĭ omulŭ, care ar pune stavilă primejdiei, până nu e încă târḑiu. Astfelŭ nu mai merge. Numai nebunii potŭ sĕ creaḑă, că capitalulŭ austriacŭ sĕu celŭ europénŭ va întinde Ungariei pe anŭ vre-o şéseḑecĭ de milióne.... Rĕulŭ pretinde o cură radicală şi numai atuncĭ póte dispăré, décă Ungaria va subordona acestui scopŭ supremŭ întréga sa direcţiune politică, administraţia sa şi viéţa sa publică. Avea-va óre d-lŭ Tisza, avea-va parlamentulŭ ungarŭ acea putere morală, ce o pretinde unŭ asemenea momentŭ? Ne tememŭ, că în Ungaria ómenii nu pĕtrundŭ îndestulŭ importanţa situaţiunii... Omenii se vorŭ acăţa de lucrurĭ exterióre. Contele Szapary afirmă, că elŭ nu va procede în anulŭ viitorŭ la dotaţiunea casselorŭ. De câteorĭ n'amŭ trebuitŭ noi sĕ auḑimŭ aceste promisiunĭ góle? Ministrulŭ de finanţe însuşĭ declară, că împrumutulŭ e inevitabilŭ. Ce are a face, décă se va contracta cu vre-o câte-va lunĭ mai curêndŭ séu mai târḑiu? Monarchia stă în faţa unei trebuinţe de creditŭ de nouĕḑecĭ de milióne, şi noi admirămŭ curagiulŭ, cu care întêmpină bursa unŭ asemenea faptŭ, indolenţa cu care apreţiază nouĕle trecerĭ peste bugetulŭ unguresoŭ şi mărimea deficitului... Suma necesară însĕ, care nu se acopere din dărĭ, ci din înmulţirea datoriilorŭ, se va urca la aprópe *şése-ḑecĭ de milióne.* Acéstă încurcătură s'a ivitŭ în timpŭ de pace, fără nicĭ unŭ evenimentŭ extraordinarŭ.... Sĕ ne închipuimŭ, că până la finea anului viitorŭ nu se va schimba în Ungaria nicĭ măcarŭ unŭ firŭ de pĕrŭ. Care va fi consecinţa? Chiar sĕ nu se învoéscă împrumutulŭ cassei, deficitulŭ încă totŭ va face patruḑecĭ de milióne şi totŭ aşa va merge mai departe, până cândŭ în Ungaria va învinge părerea, că splendórea politică se întunecă, décă sdruncinarea financiară devine periculósă pentru independenţă.... Mai e încă posibilă o schimbare, dér ajutorulŭ atêrnă de prevederea miniştrilorŭ ungurĭ, că unŭ programŭ financiarŭ ce n'are altŭ razimŭ decâtŭ posibilitatea unui împrumutŭ, are sĕ fiă urmatŭ de cele mai periculóse consecinţe.

Austro-Ungaria şi România.

„Economia Naţională“ din Bucurescĭ ce apare, după cum se scie, sub direcţiunea directă a d-lui Aurelianŭ, despre care se ḑice, că va fi numitŭ ministru de comerţŭ, scrie:

Ceea ce caracteriséză în generalŭ articulele din »Pester Lloyd“ este de a arunca asupra României tótă rĕspunderea pentru neajunsulŭ şi perderile ocasionate de lupta vamală iscată între cele douĕ ţĕrĭ vecine. Credemŭ că faptele petrecute cu ocasiunea negociaţiunilorŭ dintre România şi Austro-Ungaria pentru încheierea unui tractatŭ de comerciu vorŭ fi convinsŭ şi pe cei dela Pesta, că neînţelegerea dintre cele douĕ ţĕrĭ vecine a provenitŭ din pré marile pretensiunĭ ale delegaţilorŭ austro ungarĭ. Şi cine se mai îndoesce despre acésta nu are decâtŭ sĕ recetéscă documentele publicate în Cartea Verde a guvernului românŭ. Cu tóte acestea pressa oficiósă dela Pesta nu încetéză cu învinuirile la adresa României.

Amŭ declaratŭ şi declarămŭ, că guvernulŭ românŭ a fostŭ însuflatŭ de cea mai mare dorinţă pentru a ajunge la o înţelegere cu monarchia vecină; că elŭ nu şĭ-a făcutŭ ilusiune asupra resultatelorŭ păgubitóre ce va aduce ruptura dintre noi şi austro-ungarĭ. Noi nu ne-amŭ fălitŭ că amŭ ruptŭ negociaţiunile începute; din contră, ne-a părutŭ rĕu, că n'a fostŭ putinţă a ne înţelege.

Tóte suntŭ de prisosŭ pentru cei dela Pesta; ei urméză a ne adresa imputărĭ si, ceea ce este culmea neadevĕrului, presupunŭ că ne căimŭ şi amŭ începutŭ a ne pocăi de greşelele nóstre.

Cetitorii nostri îşĭ aducŭ aminte. că de abia se începuseră negociaţiunile la Bucurescĭ şi guvernulŭ austro-ungarŭ luase deja disposiţiunĭ pentru denunţarea convenţiunilorŭ tarifare încheiate între direcţiunea căilorŭ ferate române şi administraţiunile căilorŭ ferate austro-ungare. In acelaşĭ timpŭ se lucrase pe lângă societatea de navigaţiune pe Dunăre ca sĕ facă tóte greutăţile posibile pentru transportarea productelorŭ române. Cu alte cuvinte guvernulŭ austro-ungarŭ luase mĕsurĭ pentru a întrebuinţa mijlocele de transportŭ ca o armă de luptă vamală contra nóstră. Noi amŭ statŭ liniştiţĭ; amŭ lăsatŭ pe vecinĭ nu numai sĕ ne ameninţe, dér chiar sĕ-şĭ pună în lucrare planulŭ de bătae. Éră naturalŭ însĕ ca în acelaşĭ, timpŭ sĕ căutămŭ a îndrepta productele nóstre în alte direcţiunĭ pentru a ajunge la destinaţiune. Douĕ mijlóce nu era deschise: calea de apă şi transportulŭ pe căile ferate rusescĭ pentru a ajunge în Germania. Nu sciu ce va fi lucratŭ guvernulŭ românŭ pentru acestŭ sfârşitŭ; se vede însĕ că a lucratŭ bine, de óre ce ne pomenimŭ, că de odată guvernulŭ austro-ungarŭ ia disposiţiunĭ pentru a revoca denunţarea tuturorŭ tarifelorŭ unioniste române; cu alte cuvinte revine asupra decisiunei de a ne face imposibilŭ transportulŭ pe căile ferate ale monarchiei.

„Pester Lloyd“ se folosesce de acéstă ocasiune şi aşterne cu îngâmfare în colónele sale, că prin acéstă mĕsură Austro-Ungaria a făcutŭ o mare concesiune României, mai mare decâtŭ tóte, de órece prin denunţarea convenţiunilorŭ de căi ferate, noi nu mai putemŭ trimite mărfurĭ în Germania prin Austro-Ungaria. Uită, sĕ vede, „Pester Lloyd“, că noi nu esportămŭ, din nenorocire mai nimicŭ pentru Germania, că în anulŭ 1884 de abia amŭ pututŭ desface producte române în acea ţéră pentru 800 mii lei; că în 1885 de abìa amŭ trecutŭ pentru 2 milióne. Este adevĕratŭ, că denunţarea convenţiunilorŭ ar fi contrariatŭ espediarea mărfurilorŭ germane spre România; şi décă astăḑĭ Austro-Ungaria a revocatŭ mĕsura ce luase, apoi printr'acésta a făcutŭ concesiunĭ Germaniei, ér nu României. Negreşitŭ că şi pentru comerciulŭ nostru revocarea mĕsurei va aduce óre care înlesnire; însĕ nu putemŭ admite, că printr'acésta ni s'a făcutŭ o mare concesiune. Décă concesiune este, apoi ea s'a făcutŭ în primulŭ locŭ intereselorŭ căilorŭ ferate austro-ungare şi alŭ doilea intereselorŭ germane.

Şi dintr'acéstă închipuită concesiune făcută României. lui „Pester Lloyd“ îi place a deduce că acésta póte să fiă resultatulŭ conferinţelorŭ urmate în luna trecută intre d. ministru Sturza şi miniştrii monarchiei vecine. Noi nu scimŭ ce vorŭ fi convorbitŭ miniştrii; ceea ce scimŭ este, că nu ni s'a făcutŭ concésiune atâtŭ de mare pentru ca oficiosulŭ dela Pesta sĕ facă atâta casŭ din acesta.

Ca urmare ḑiarulŭ din Pesta spune, că România a începutŭ sĕ simţă. consecinţele rĕsboiului vamalŭ; că nu are unde sĕ-şĭ vinḑă grânele, deşi recolta din anulŭ acesta este mediocră; că n'a reuşitŭ în comerciulŭ de vite spre Apusŭ; şi ca conclusiune adaoge: *România sufere mai multŭ decâtŭ noi din causa situaţiunei actuale.* Acelaşĭ cântecŭ: România se ruinéză pentru că i s'a închisŭ graniţa austro-ungară; România nu este în stare sĕ-şĭ creeze o industriă; decĭ, România sĕ renunţe la pretenţiile sale şi sĕ priméscă propunerile Austro-Ungariei.

Nu este esactŭ, că suferimŭ mai multŭ decâtŭ vecinii noştri; că resimţimŭ perderĭ, acésta este naturalŭ pentru o epocă de transiţiune; dér că nu ne putemŭ desface grânele, cifrele mişcărei porturilorŭ nóstre desmintŭ acéstă aserţiune. Incâtŭ despre vite, ne mirămŭ că cei dela Pesta mai atingŭ acéstă cestiune, ei carĭ ne închiseră graniţele chiarŭ în timpulŭ când convenţiunea era în vigóre.

N'au pretinsŭ Românii că ei vorŭ puté întemeia o industriă naţională în câteva ḑile; ei însĕ au susţinutŭ şi vorŭ susţiné, că România trebue sĕ-şĭ prepare şi alte industrii pe lângă cele esistente, şi peste acésta trebue sĕ aibă o politică economică protectóre.

Nu este esactŭ, dupá cum însémnă „Pester Lloid«, că Romaniei îi lipsesce activitatea industrială, capitalurile şi cultura, factorii necesarĭ pentru a crea industria, Avemŭ totŭ ce ne trebue, pentru a ne întemeia o industriă potrivitŭ cu împrejurările în care ne aflămŭ. Noi nu aspriămŭ a înfiinţa de o dată o industriă ca aceea a ţĕrilorŭ înaintate; ne cunóscemŭ prea multŭ ţéra pentru a susţiné asemenea absurditate. Susţinemŭ însĕ, că nu suntemŭ mai pre josŭ de câtŭ alţii pentru a avea o industriă ca cea esistentă în Transilvania şi unele părţĭ ale Ungariei. De aceea nicĭ n'am cerutŭ şi nu ceremŭ protecţiunea de câtŭ pentru acele fabricaţiunĭ ce se potŭ întemeia în România; pentru restŭ tarifulŭ nostru este dintre cele liberale.

Terminândŭ, „Econ. naţ.« ḑice: Pe câtŭ timpŭ cei din Austro-Ungaria vorŭ persista în pretenţiunile lorŭ pe carĭ au provocatŭ ruperea negociărilorŭ, *îi putemŭ încredinţa, că nu se vorŭ afla guvernŭ şi cameră, care sĕ pótă încheia vre-o convenţiune comercială cu monarchia vecină.*

Reuniunea femeilorŭ române din comitatulŭ Huniadórei.

(Urmare şi fine.)

După acestŭ frumosŭ discursŭ, conferinţa, ca electrisată a trecutŭ la desbaterea statutelorŭ lucrate de comisiunea alésă la 8 Septemvre şi trecêndŭ din paragrafŭ în paragrafŭ şi discutândŭ cu viu interesŭ punctele mai esenţialĭ, le-au primitŭ cu puţine modificărĭ, aşa precum au fostŭ elaborate.

Primindu-se şi respective statorindu-se statutele, s'au începutŭ înscrierile membrilorŭ pe basa statutelorŭ deja primite. Resultatulŭ inscrierei — după cum am aflatŭ, — este că s'au însinuatŭ 16 membre fundatóre cu taxa de 10 fl. odată pentru totdéuna, 17 membri ordinarĭ cu taxa anuală de 1 fl. şi respective 5 fl. odată pentru totdéuna şi 18 membri ajutătorĭ cu o taxă de celŭ puţinŭ 50 cr. pe anŭ.

Din taxele solvite au intratŭ la 250 fl. Până se făceau însinuările şi conscrierile, o comisiune compuse o listă a comitetului ce avea sĕ se aleagă.

După redeschiderea şedinţei, conferinţa, între viue urărĭ de „sĕ trăiéscă«, a alesŭ cu aclamaţiune:

1. Preşedintă pe d na *Ana Petco*, n. Şiandorŭ. 2. Vice preşed. pe d-na *Lucreţia Olariu*, n. Costa. 3. Cassară pe d-na *Elena H. Longinŭ*, n. Popŭ. 4. Controloră pe d-şóra *Vilma Moldovanŭ* din Deva.

Membre ordinare în comitetŭ: 5. d-na *Catarina Drăghiciu*, n. Moldovanŭ. 6. D-na *Catarina Olariu*, n. Orbonaşiu. 7. D-ra *Maria Nicóră*, n. Munténu. 8. D-na *Elena Simionaşŭ*, n. Şiuluţŭ, din Deva. 9. D-na *Victoria Erdélyi*, n. Bordoşi. 10. D-na *Maria Popŭ*, n. Câzanŭ, din Orăştiă. 11. D-na *Maria Raţiu*, n. Todoşianu. 12. D-na *Aurelia Bontescu*, n. Bariţiu din Haţegŭ. 13. D-na *Ana Truţia*, n. Bonciu din Baia de Crişiu. 14. D-na *Aurelia Demianŭ*, n. Romanu din Bradŭ. 15. D-na *Maria Crainicŭ*, din Dobra. 16. D-na *Elena Tulea*, n. Şiocanderu din Huniădóra. 17. D-na *Maria Păcuraru*.

18. D-na *Lucreția Borha*, n. Rațiu din Iliam. 19. D-na *Laura Radicu*, din Petroșienĭ.

Membre suplente în comitetŭ: 20. D-na *Maria Herbai*, n. Șiocanderu. 21. D-șóra *Letiția Papiu*, 22. D-șóra *Olivia Petco*, din Deva.

Secretarĭ: 1. D-lŭ *Petru Drăghiciu*, jun. 2. D-lŭ *Augustinŭ Nicóră*.

Archivarŭ: 1. D-lŭ *Iuliu Herbaiu*. 2. D-nulŭ *Alexandru L. Hosszu*.

Bărbațĭ de încredere: 1. D-nulŭ *Ioane Papiu*, 2. D-nulŭ Dr. *Lazarŭ Petco*. 3. D-nulŭ *Iuonŭ Simionașŭ*. 4. D-lŭ *Alesiu Olariu*. 5. D-nulŭ *F. Hosszu Longinŭ*. 6 D-nulŭ Dr. *Iuonŭ Mihu*.

După alegerea comitetului, d-lŭ Ioane Papiu binecuvêntândŭ resultatulŭ conferinței mulțumesce inițiatorielorŭ și face propunere, ca sĕ li se voteze mulțumită protocolară.

Așa s'a inauguratŭ *„Reuniunea femeilorŭ române din comitatulŭ Huniădóra“*.

Dĕe cerulŭ, ca sĕ fiă într'unŭ ceasŭ bunŭ!

Românel din comitatulŭ Huniadórei! Grăbițĭ sub mândrulŭ stindardŭ alŭ nouei reuniunĭ și faceți ca scopulŭ ei sĕ se pótă ajunge câtŭ mai curêndŭ!

Așa sĕ fiă!

Corespondentulŭ.

SCIRILE ȘILEI.

Unŭ *nou soiu de funcționarĭ* e prevĕḑutŭ pentru anulŭ viitorŭ în bugetulŭ ministerului de interne. Suntŭ *secretarii fișpanilorŭ* împărțițĭ în trei classe: cei de cl. I cu léfă anuală de 1000 fl. și banĭ de cvartirŭ 300 fl., cei de cl. II 900 fl. și 300 fl.; cei de cl. III 600 fl. și 200 fl. — Pe cine va fi avêndŭ sĕ mai pricopséscă d-lŭ Tisza în contulŭ contribuabililorŭ?

—x—

In afacerile privitóre la *alegerile de deputațĭ* au sositŭ la Curia din Pesta 276 reclamațiunĭ.

—x—

Citimŭ în »România Liberă«: Ḑiarulŭ »Figaro“ din Parisŭ ḑice, că *pentru Tronulŭ bulgarŭ este candidatŭ alŭ doilea fiu alŭ principelui Cuza*. Acéstă candidatură s'ar fi lansatŭ la Franzensbad cu ocasiunea căsĕtoriei fiicei d-lui de Giers cu d. „Rosetti Solescu.“

—x—

Archiducele Carolŭ Salvatorŭ a inventatŭ unŭ nou sistemŭ de pușcă repetitóre.

—x—

Procesulŭ criminalŭ intentatŭ la tribunalulŭ din *Sucéva* în contra proprietariului *Luca Creangă din România* s'a sistatŭ la ordinulŭ pré înaltŭ alŭ M. S. Impĕratului și inculpatulŭ s'a eliberatŭ, scrie „Revista Politică“. Procesulŭ se pricinuise din causa unei certe de teritoriu.

—x—

Fabrica de tutunŭ din *Timișóra* a arsŭ. Pagubele se urcă la milióne.

—x—

Din *Viena* se telegrafiază, că unŭ adunătorŭ de cârpe, căḑêndŭ bolnavŭ Duminecă, a muritŭ după câteva ore de suferință. Bóla sa presentândŭ simptomele colerei, s'a procedatŭ la o autopsiă din care s'a constatatŭ că a *muritŭ de colera asiatică*.

—x—

In fabrica de dinamită din *Pojunŭ* s'a întâmplatŭ o esplosiune. Șépte ómenĭ au fostŭ rănițĭ de mórte, dintre carĭ unulŭ a și muritŭ; nu e sperantă că ceilalțĭ vorŭ scăpa. Edificiulŭ încă a suferitŭ pagube.

—x—

Căpitanulŭ cl. I Pantelimonŭ *Lucuța* dela regimentulŭ de infanteriă 5 a trecutŭ în pensiune stabilindu-se în Sibiiu.

—x—

In *Viena* a arsŭ unŭ magazinŭ alŭ societății de navigațiune pe Dunăre. In magazinŭ se aflau vr'o 32,000 de sacĭ cu făină și fructe.

—x—

Regele *Românieĭ* a primitŭ din partea Regelui Saxoniei o scrisóre, prin care îi notifică căsĕtoria nepotei sale principeseĭ Maria Iosepha, fiica fratelui sĕu, a principelui George, cu archiducele Otto de Austria.

—x—

In comuna *Alibunarŭ* din comitatulŭ *Torontalŭ*, servitorulŭ scólei sêrbescĭ de acolo Sava Miatov ajunse în ciértă cu sócră-sa Kida Dadicĭ. Sócra mâniată luă revolverulŭ din părete și împușcă pe ginere-sĕu, care după câteva minute murĭ. Sócra ucigașe fŭ arestată.

—x—

Afacerea dela academia agricolă din *Altenburg* s'a aplanatŭ, cum se ḑice în avantagiulŭ studenților, prin procederea cu tactŭ a directorului.

—x—

Scóla din Târlungenĭ s'a închisŭ din causa tusei măgărescĭ ce bântue acolo.

—x—

In sĕptĕmâna acésta *au plecatŭ* din *Iașĭ 80 de Evreĭ* ducêndu-se la *America*.

APELU,

cătră onorații alegĕtorĭ din fostulŭ comitatŭ al Severinului.

A sositŭ timpulŭ, ca sĕ ésĕ din representanța comitatensă acei representanțĭ, carĭ suntŭ aleșĭ de 6 anĭ și aceia, carĭ au fostŭ aleșĭ numai până în anulŭ curgĕtorŭ.

Numĕrulŭ acestora este jumĕtate din numĕrulŭ representanților aleșĭ.

In loculŭ acestora se vorŭ alege alțĭ representanțĭ și anume: *Lunĭ, Marțĭ și Mercurĭ în 8, 9. și 10 Noemv. căl. nou (27, 28 și 29 Octomvre căl. vechiu) a. c.*

Alegerile se țînŭ totŭ în locurile de mai nainte adecă:

In Caransebeșŭ, unde se alegŭ 3 repres.; Ruskberg, se alegŭ 2 repres.; Ferdinandsberg, 4. repres.; Caransebeșulŭ nou, 5. repres.; Cârpa, 2. repres.; Slatina, 4. repres; Terogova, 2. repres.; Mehadica, 4. repres.; Cornea 4. repres.; Prigorŭ, 4. repres.: Bozoviciu, 4. repres.; Dalboșețĭ, 4. repres.; Mehadia, 4. repres.; Orșova, 2. repres.; și Bersasca, unde se alegŭ 2 representanțĭ.

Ordinea în care se țînŭ alegerile este următórea:

I. Lunĭ în 8 Noemvre căl. nou (27 Octomvre căl. vechiu) in: Ruskberg, Cârpa, Slatina, Teregova, Bozoviciu Orșova

II. Marțĭ în 9 Noemvre căl. nou (28 Octomvre căl. vechiu) în: Caransebeșŭ, Caransebeșulŭ nou, Cornia și Prigorŭ.

III. Mercurĭ în 10 Noemvre căl. nou (29 Octomvre căl, vechiu) în: Ferdinandsberg, Mehadia, Berzasca, Dalboșeștĭ și Mehadica.

Alesŭ póte fi totŭ alegĕtorulŭ, care nu cade sub escepțiile §-lui 23 alŭ art. d. l. XXI din 1886.

Aceia, carĭ esŭ acuma din representanță, potŭ fi realeșĭ.

In congregația comitatensă ținută în 27 Octomvre căl. nou a. c. s'a hotărîtŭ, ca primăriile comunale și notariatele cercuale sĕ fiă îndatorate a lăsa pe fiăcare alegĕtorŭ sĕ vadă lista alegĕtorilorŭ și sĕ-șĭ pótă decopia din ea toțĭ alegĕtorii din comună.

In înțelesulŭ legii fiecare alegĕtorŭ este liberŭ de a alege de representanțĭ pe aceia, pe carĭ îi vrea dênsulŭ după cugetulŭ curatŭ alŭ sĕu, și nimenui nu-i este ertatŭ de a sili, séu de a amenința pe cineva, ca sĕ alégă pe altulŭ, decâtŭ pe celŭ ce ilŭ vrea alegĕtorulŭ.

Pe temeiulŭ acesta noi facemŭ apelŭ cătră D-vóstră alegĕtorilorŭ, ca sĕ alegețĭ bărbațĭ de aceia, pe carĭ îi cunóscețĭ de bărbațĭ cu pricepere, de omeniă și cu inimă bună cătră poporŭ; bărbațĭ, carĭ îĭ cunóscețĭ că s'au luptatŭ și până acuma pentru binele poporului; bărbațĭ, carĭ nu atêrnă dela nimenea și nu se temŭ a apĕra totdéuna interesele D-vóstre.

Mai departe, noi dorimŭ ca D-vóstră sĕ alegețĭ representanțĭ de aceia, carĭ suntŭ în stare materială mai bună, ca sĕ pótă merge la Logoj în reședința comitatului pe spesele lorŭ, de câte orĭ se țînŭ congregațiunĭ comitatense.

Făcêndŭ D vóstră astfelŭ nu vătămațĭ pe nimenĭ, ci vĕ folosițĭ numai de drepturile D-vóstrĕ *garantate tuturorŭ cetățenilorŭ prin legile țĕrii, care suntŭ sancționate de Maiestatea Sa.*

Apoi este dreptŭ, că D-vóstră, carĭ mai cu sémă purtațĭ sarcinile statului, plătindŭ dare dândŭ ostașĭ făcêndŭ drumurĭ ș. a. sĕ vĕ bucurațĭ celŭ puținŭ de aceste binefacerĭ, neconturbațĭ și neîmpedecațĭ de nimenea, cu atâtŭ mai puținŭ de diregĕtorĭ, a cărorŭ datorință este a apĕra dér nu a zădărnici drepturile cetățenilorŭ.

In fine, precum a țĭ doveditŭ până acuma la iote alegerile, că vĕ cunóscețĭ interesele D-vóstre, că avețĭ inimă pentru binele comunŭ; că vĕ cunóscețĭ și vĕ prețuițĭ bărbații, carĭ s'au luptatŭ și se luptă pentru binele poporului nostru; dovedițĭ și acuma, că n'ațĭ scăḑutŭ în virtuțile cetățenescĭ, că nu sunteți mai slabĭ decâtŭ mai nainte. D-vóstră, carĭ a-țĭ apĕratŭ tronulŭ și patria pe tóte câmpurile de bătăliă, apĕrați-vĕ acuma dreptulŭ D-vóstre! Mergețĭ cu *toțiĭ* la alegere în bună înțelegere, în pace și în linisce.

Mergețĭ și vĕ alegețĭ de representanțĭ bărbațĭ de aceia, pe carĭ vi-i spune cugetulŭ D-vóstre celŭ curatŭ, și Dumneḑeulŭ străbunilorŭ nostri ne va ajuta!

Caransebeșŭ, în 31/19 Octomvre 1886.

Comitetulŭ centralŭ electoralŭ.

Traianŭ Doda, președinte. *Iuonŭ Ionașiu*, notarŭ.

Din comitatulŭ Solnocŭ-Dobéca, 28 Octomvre 1886.

(*O ceremoniă religiósă*). E vorba de sânțirea unei crucĭ, unŭ lucru prea comunŭ și cu tóte acestea de rară eventualitate, pentrucă e vorba de o veseliă a poporului și încă.... o veseliă în comitatulŭ Solnocŭ-Dobéca.

Epoca de rĕstriște, în care se află locuitorii acestui comitatŭ, a ajunsŭ a fi eternisată prin gravărĭ pe crucĭ și monumente publice. Așa de esemplu călĕtorulŭ va afla in acestŭ comitatŭ, la marginea drumului de țĕră ce trece prin comuna Dergea, o frumósă cruce monumentală, pe care se află gravatŭ între altele următorulŭ versŭ:

»Auxilium Christi,
Venit ad nos tempore tristi“.

Cine cunósce împregiurările timpului sub care gemŭ bieții locuitorĭ din comitatulŭ acesta, de sigurŭ va fi viu mișcatŭ de însemnătatea simbolică a versului de mai susŭ, căcĭ întru adevĕrŭ, dela vlădică pân' la opincă își înaltă privirea lorŭ spre cerŭ, strigândŭ după ajutorŭ, căcĭ dela domnii pămêntului nu mai e nădejde.

Însĕ, décă Tisza a datŭ pe bietulŭ poporŭ din acestŭ comitatŭ pe mânile lui Banffy, ca sĕ'șĭ bată jocŭ de elŭ, Dumneḑeu nu șĭ-a uitatŭ de poporulŭ românescŭ, căruia i-au rĕmasŭ neclintite pietatea și credința în Dumneḑeu.

Câtŭ de desvoltate suntŭ aceste sânte însușirĭ în inima poporului românescŭ și câtŭ de iubitorŭ este elŭ de viéța socială și frățéscă, nĭ-a doveditŭ'o în timpulŭ mai de curêndŭ poporulŭ românŭ din comuna Dergia, care deși se află în cele mai nefavorabile condițiunĭ de traiu, după ce mai cu sémă și recolta câmpului i-a fostŭ în anulŭ acesta cu desĕvîrșire nimicită prin o ghiață vehementă, totușĭ la îndemnulŭ triumfului moralŭ ce l'au seceratŭ confrațiĭ lorŭ Românĭ din învecinata comună Checichehata prin edificarea și ceremonia sânțirei nouei lorŭ bisericĭ, s'au apucatŭ și ei a'șĭ contribui dinariulŭ lorŭ și a se pregăti pentru arangiarea unei asemenĭ festivitățĭ bisericescĭ, folosindu-se de ocasiunea sânțirei crucei mai susŭ amintite.

Dér mai era ceva,ce îndemnase pe poporulŭ românŭ din Dergea la arangiarea acestei festivitățĭ creștinescĭ, și adecă dorulŭ de a face prin acéstă o plăcere iubitului sĕu protopopŭ, Ioanŭ Hățeganŭ. Increderea și nemărginita iubire de care se bucură omulŭ acesta înaintea poporului sĕu subalternŭ e nespusŭ de mare. Și sĕ nu crédă cineva, că este așa ușorŭ a-țĭ câștiga încrederea și inima poporului nostru, căruia din causa suferințelorŭ venite asupră'i din partea ómenilorŭ stăpânirii cu greu îi poțĭ câstiga încrederea, décă te vede în nădragĭ. Elŭ e sătulŭ de nădrăgarii d-lui Tisza, și n'ar dori sĕ fiă amăgitŭ și de ai sĕi. Mărturisésců-o acésta mai vîrtosŭ tinerii preoțĭ, carĭ la începutulŭ activității lorŭ preoțescĭ, nu numai că nu se bucură de sprijinulŭ fiilorŭ lorŭ sufletescĭ, dér nu arareorĭ sĕ plângŭ chiar de persecuțiunĭ. E scumpă iubirea poporului românescŭ, dér décă o-ai câștigatŭ odată poțĭ sĕ fiĭ încredințatŭ de ea și la bine și la rĕu până în eternŭ. Cine vrea déră sĕ se bucure de iubirea poporului românescŭ mai ântêi de tóte are sĕ probeze prin fapte că'i este binevoitorŭ.

D-lŭ protopopŭ Hățeganŭ are fericirea d'a se bucura de încrederea și iubirea poporenilorŭ sĕi fiindcă le merită. Protopopiatulŭ Dergei era unŭ tractŭ puținŭ orânduitŭ și fórte defectuosŭ; astăḑĭ însĕ, de când a venitŭ la cârmă d-lŭ Hățeganŭ, unŭ tractŭ așa disciplinatŭ și bine pusŭ la cale ḑeu rarŭ mai poțĭ afla.

Din cele ḑise putemŭ lesne înțelege, pentru ce poporŭ numĕrosŭ alergă din tóte părțile pentru a lua parte la sĕrbătorirea sânțireĭ crucei din cestiune. Ḑiua de 24 Octomvre a fostŭ pentru poporulŭ din părțile acestea o adevĕrată sĕrbătóre română-bisericéscă. Adunarea fŭ imposantă, ca la 3000 de ómenĭ erau adunațĭ, Slujba s'a oficiatŭ de 12 preoțĭ și pe lângă ei a oficiatŭ ca lectorŭ tênĕrulŭ teologŭ absolutŭ, d. Ioanŭ Peteanu. Predica ocasională rostită de d-lŭ preotŭ din Aschileulŭ mare, Artemiu Codarcea, fŭ tórte cu efectŭ. Era drăgăstosŭ de a vedé pe la tóte casele țĕranilorŭ românĭ din Dergea câte 8 și câte 10 confrațĭ din alte comune, discutândŭ și petrecêndu-șĭ frățește la olaltă, ér la mésa d lui protopopŭ Hațeganŭ petreceau în veseliă vre-o 80 de persóne din clasa inteligentă. S'au rostitŭ și toaste frumóse întru sănĕtatea monarchului, a metropolitului din Blașiu, a protopopului ș. a. Vrednică de amintitŭ este și petrecerea cu jocŭ, care a fostŭ fórte vială și cu ea s'a încheiatŭ plăcuta festivitate.

Ultime scirĭ.

Sofia, 3 Noemvre. — Deputatulŭ zancovistŭ Semidov a avutŭ o întrevedere cu Stambulov în Tĕrnova. Acesta a declaratŭ, că deși atitudinea lui Zankov nu e patriotică, cu tóte astea e gata a-lŭ lua la guvernŭ. Semidov telegrafiă lui Zankov, care rĕspunse că'șĭ pune serviciile la disposițiune, décă regenții și miniștri actualĭ vorŭ demisiona.

Tirnova, 3 Noemvre. Compromisulŭ propusŭ de partida lui Zankov, d'a ajunge șefulŭ ei la guvernŭ, a suferitŭ înfrângere din causa opunerii membrilorŭ Sobraniei, deórece Zankov nu se bucură de simpatii în țĕră și intrarea sa în regență ar putea provoca mare încurcătură.

Londra, 3 Noemvre. *Kaulbars a recomandată în raportulŭ sĕu cătră Țarulŭ ocuparea Bulgariei ca singura mĕsură, care ar putea restabili influința rusă în țĕră. Țarulŭ a aprobatŭ aceste vederĭ.*

Berlinŭ, 3 Noemvre. Scirea, că puterile ar fi sfătuitŭ regența Bulgariei sĕ se supună, se desminte cu hotărîre. Rusia va încerca sĕ'șĭ ajungă scopulŭ printr'o lovitură de statŭ a lui Zankov și Karavelov. „Nordd. Allg. Ztg.“ tace aḑĭ cu totulŭ despre Bulgaria și de sigurŭ nu fără intențiune.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 4 Noemvre. — Delegațiunea ungară a alesŭ președinte pe Ludovic Tisza, vicepreședinte pe cardinalulŭ Haynald. Președintele schiță într'unŭ lungŭ discursŭ problema delegațiunei, comunică că Maiestatea Sa va primi delegațiunea Sâmbătă la améḑĭ. După acésta s'a presentatŭ proiectele comune. Delegațiunea austriacă a alesŭ pe Smolka președinte, pe abatele Hauswirth vicepreședinte.

CLUȘIU, 4 Noemvre. — In afacerea duelului dintre viceșpanulŭ Gyarmathy și deputatulŭ contele Grigore Bethlen, au fostŭ condamnațĭ Gyarmathy la 8 ḑile și Bethlen la 24 óre arestŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Noemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	103.50
Rentă de hârtiă 5%	92.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 75
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.80
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 70
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.70
Bonurĭ rurale transilvane	104.75
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.50
Renta de hârtiă austriacă	83.80
Renta de arg. austr.	85 —
Renta de aurŭ austr.	114 20
Losurile din 1860	138 75
Acţiunile băncei austro-ungare	870 —
Act. băncei de creditŭ ung.	293.75
Act. băncei de creditŭ austr.	283.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.90
Napoleon-d'orĭ	9.86
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.20
Londra 10 Livres sterlinge	124.90

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 20 Octomvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	94—	95—
» convert. (6%)	88—	89—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	103—	104—
» „ „ (5%)	87—	88—
» » urban (7%)	101—	101½
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	84—	84½
Banca naţională a României 500 Lei	10—	1020
Ac. de asig. Dacia-Rom.	264	266
« » » Naţională	208	212
Aurŭ contra bilete de bancă	15.½	16.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03—	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 5 Noemvre st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.40	Vênd.	8.44
Argint românesc	»	8.35	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	9.83	»	9.86
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.25
Imperialĭ	»	10.10	»	10.20
Galbenĭ	»	5.89	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina»	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	117.—	»	118.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	—	—
Predealŭ	—	9.32	—	—
	—		—	—
Timişŭ	—	9.56	—	—
Braşovŭ	—	10 29	—	—
	7.47	—	4.16	—
Feldióra	8 24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra	11 29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 0[illegible]	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2 18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2 48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.5	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
	5.30	—	5 56	—
Clusiu	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.5[illegible]	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.31	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Clusiu	—	10.28	5.26	6.43	--
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3[illegible]	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3 49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ	9 21	—	—	—	9.15
	—	5.45	—	—	—
Timişŭ	—	6.22	—	—	—
Predealŭ	—	6.47	—	—	--
	—	—	—	—	—
Bucurescĭ	—	11.45	—	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.59	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8 42	—	4.52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4 10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	
Bĕrzova	6 28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3 05	—	6 4[illegible]
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1 53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.